

נציבות שירות המדינה

הודעות

הודעה סג/32

ה' באב התשס"ג (3.8.2003)

הודעה מס' סג/32

הבחירות הכלליות לרשויות המקומיות

(א) כללי

1. ביום שלישי, ב' בחשוון התשס"ד (28.10.2003), יתקיימו בחירות כלליות לרשויות המקומיות.
2. יום הבחירות לא יהיה יום שבתון.
3. בהודעה זו מובאות לידיעת עובדי המדינה ההוראות העיקריות הקשורות בבחירות אלו, לרבות סייגים לפעילות מדינית ומפלגתית.
4. ההוראות המפורטות להלן מבוססות על החוקים וההוראות הבאים:
 - חוק שירות המדינה (סיוג פעילות מפלגתית ומגבית כספים), התשכ"ד-1964;
 - חוק הרשויות המקומיות (הגבלת הזכות להיבחר), התשכ"ד-1964;
 - חוק הרשויות המקומיות (בחירות), התשכ"ד-1964;
 - חוק הרשויות המקומיות (בחירת ראש רשות וסגניו וכהונתם), התשל"ה-1975;
 - פקודת העיריות (נוסח חדש);
 - הוראות התקשי"ר והנחיות היועץ המשפטי לממשלה.
5. חלק מההוראות שלהלן חל על כלל העובדים, יהיו דירוגם, דרגתם ותפקידם אשר יהיו, בעוד שחלקן האחר מיוחד רק לעובדים בדירוג ובדרגה מסוימים או בתפקידים מוגדרים.
6. בהודעה זו – בחירות לרשות מקומית, פירושן בחירות למועצה של רשות מקומית וכן בחירות לראשות רשות מקומית.

(ב) הצגת מועמדותו של עובד מדינה בבחירות לרשות מקומית

1. כל עובד, ללא הבדל במעמד או בדרגה בשירות המדינה, המציג את מועמדותו בבחירות לרשות מקומית, חייב להודיע על כך לאחראי במשרדו, בציון תפקידו ודרגתו, מיד עם הצגת מועמדותו.
2. לאחראי חייב להודיע מיד לנציבות שירות המדינה על דבר הצגת מועמדותו של כל עובד בנפרד; בהודעתו יציין לאחראי את הפרטים הבאים: שם העובד (פרטי ומשפחה), מספר תעודת הזהות, תיאור התפקיד המדויק, המשרד בו הוא מועסק, מהות עבודתו בפועל, לאיזו רשות מקומית הציג מועמדותו וכן את קביעתו האם תפקידיו של אותו עובד נכללים בין ההוראות המנויות בסעיף ב(5) שלהלן.
3. הלשכה המשפטית בנציבות שירות המדינה תדון ותחליט בכל מקרה לגופו, ותודיע לאחראי האם רשאי אותו עובד להגיש את מועמדותו כאמור ואם עליו להתפטר או לצאת לחופשה ללא משכורת. לאחראי יעביר העתק מההודעה למפקח הארצי על הבחירות במשרד הפנים.
4. על האחראי לבצע ללא דיחוי את החלטות הלשכה המשפטית בנציבות שירות המדינה.

5. העובדים המפורטים להלן אינם רשאים להציע את מועמדותם בבחירות לרשות מקומית:

- (א) פקחים ונושאי משרות שיש עמם סמכות חקירה, חיפוש או מעצר;
- (ב) נושאי משרות שיש עמם סמכות, בתחום הרשות המקומית הנוגעת בדבר, להעניק רשיונות או היתרים או להמליץ על הענקתם, בין שהסמכות מוגבלת לאותה רשות מקומית בלבד ובין שאינה מוגבלת כך;
- (ג) נושאי משרות שיש עמם סמכות, בתחום הרשות המקומית הנוגעת בדבר, לקבל לעבודה, או להפנות לעבודה, בין שהסמכות מוגבלת לתחום אותה רשות מקומית בלבד ובין שאינה מוגבלת כך;
- (ד) עובדי סעד, שתפקידם לתת סעד בדרך כלל, או בתחומי הרשות המקומית הנוגעת בדבר בלבד, או להמליץ על מתן סעד בדרך כלל, או בתחומים האמורים;
- (ה) פקידי שומה וכן פקידי גבייה, שמקום עבודתם הוא בתחום הרשות המקומית הנוגעת בדבר;
- (ו) מנהלי עבודה בעבודות ציבוריות היוזמות בידי הממשלה, שמקום עבודתם הוא בתחום הרשות המקומית הנוגעת בדבר;
- (ז) פקידים שבסמכותם לתת שיכון או שתפקידם להמליץ על מתן שיכון או לבחור מועמדים לקבלת שיכון.

6. עובד הנמנה עם העובדים הנקובים בסעיף (ב) 5 לעיל, המבקש להציג מועמדותו בבחירות לרשות מקומית, חייב להתפטר מן השירות לא יאוחר מיום הגשת רשימות המועמדים לאישור.

7. עובד הנמנה עם העובדים הנקובים בסעיף (ב) 5 לעיל, המתפטר מן השירות עקב הכללת שמו ברשימת המועמדים לבחירות לרשות מקומית, וכן עובד המתפטר מן השירות כדי לא להיות פסול לשמש כחבר מועצה של רשות מקומית או ראש רשות מקומית כאמור להלן, זכאי לפיצויי פיטורים.

8. עובד אשר הוראות סעיף (ב) 5 לעיל אינן חלות עליו, ואשר שמו נכלל ברשימת המועמדים לבחירות לרשות מקומית, יופסק שירותו מיום הגשת רשימות המועמדים ועד הבחירות. תקופת הפסקת העבודה, בהתאם לאמור בסעיף זה, תיחשב כתקופת חופשה ללא משכורת, או אם ביקש זאת העובד, כחופשת מנוחה, אם חופשה זו מגיעה לו. עובד כאמור אשר ייבחר לתפקיד של ראש רשות מקומית, חייב להתפטר מהשירות לאחר בחירתו.

9. עובד אשר הוראות סעיף (ב) 5 לעיל אינן חלות עליו, ואשר שמו נכלל ברשימת המועמדים לבחירות לרשות מקומית, ימסור על כך למנהל היחידה, והוא יודיע על כך בטופס הודעה על שינויים אישיים (מדף 2717) ויציין בטופס את התקופה הנזקפת לחשבון ימי חופשת המנוחה ואת התקופה שהיא חופשה ללא משכורת.

(ג) חברות במועצה של רשות מקומית

1. עובד אשר נבחר כחבר מועצה של רשות מקומית ויקבל שכר בעד עבודתו זו, חייב להגיש בקשה לקבלת היתר לעבודה פרטית לפי הוראות פרק משנה 42.4 בתקשי"ר.

2. עובד אשר הוראות סעיף (ב) 5 לעיל אינן חלות עליו, פסול לכהן כחבר מועצה של רשות מקומית אם הוא עובד בשכר ואם:

- (א) עבודתו קשורה בענייני המינהל המחוזי או השלטון המקומי;
- (ב) עבודתו עלולה להביא לידי סתירה או אי התאמה בין תפקידיו בשירות לבין תפקידיו במועצת הרשות המקומית.

3. נבחר עובד להיות חבר מועצה של רשות מקומית והוא פסול מלכהן בה על-פי הוראות סעיף (ג) 2 לעיל, יוכל לכהן כחבר אותה מועצה, רק אם התפטר מן השירות או אם אושרה לו חופשה ללא משכורת למשך תקופת כהונתו.

4. המכהן כחבר מועצה של רשות מקומית, למרות שהוא פסול לכך, בגלל האמור בסעיף (ג) 2 לעיל - עובר עבירה פלילית.

(ד) על סוגי העובדים המפורטים להלן חלים האיסורים הבאים:

1. עובדי המדינה שדרגתם היא אחת מארבע הדרגות העליונות בסולם הדרגות של הדירוג המינהלי;
2. עובדים בדירוגים המקצועיים כדלקמן:
 - (א) עובדי מדינה בדרגה מקצועית שמשכורתם המשולבת התחילית איננה נמוכה מן המשכורת המשולבת התחילית של הדרגה השלישית שמתחת לדרגה העליונה בסולם הדרגות של הדירוג המינהלי (להלן - דרגה מקבילה);
 - (ב) עובדי מדינה בדרגה הנמוכה מהדרגה השלישית שמתחת לדרגה העליונה בסולם הדרגות של הדירוג המינהלי, אם לתפקידם נקבע מתח דרגות הכולל את הדרגה השלישית האמורה או דרגה מקבילה;
3. שופטים דיינים, חברי בתי דין דתיים וכל נושאי משרה שיפוטית אחרת;
4. רבנים וכוהני דתות אחרות ששכרם או חלק משכרם משתלם מאוצר המדינה;
5. שוטרים, סוהרים, פקחים וכל נושאי משרה שיש עמה סמכות חקירה, חיפוש או מעצר;
6. נושא משרה שיש עמה סמכות להעניק רשיונות או היתרים, או סמכות להמליץ על הענקתם;
7. עובדי שירות התעסוקה;
8. עובדי סעד;
9. עובדי השירות המשפטי;
10. קציני מחוז;
11. פקיד שומה;
12. פקיד גבייה;
13. עובדים שהורשו לעשות עסקאות מטעם המדינה;
14. עובדים שבסמכותם לקבל עובדים לשירות המדינה, או להמליץ על קבלת עובדים כאמור;
15. מנהלי עבודה;
16. פקידים העוסקים במתן שיכון מטעם המדינה;
17. אחיות ציבוריות.

האיסורים החלים על סוגי העובדים שפורטו לעיל:

- (א) אסור להיות חברים בהנהלה פעילה של מפלגה או של גוף מדיני;
- (ב) אסור לארגן אסיפה פומבית בעלת אופי מדיני, לשבת בשולחן הנשיאות של אסיפה כאמור ולנאום בה;
- (ג) אסור להשתתף בהפגנה או בתהלוכה בעלת אופי מדיני;
- (ד) אסור להשתתף בתעמולה פומבית, בכתב או בעל-פה, לבחירות לרשות מקומית;
- (ה) אסור להשתתף באסיפות פומביות של מפלגות או של גופים מדיניים לשם מתן הרצאות בנושא כלשהו.

(ה) איסורים החלים על כלל העובדים

- על כל עובדי המדינה, ללא הבדל דרגה ותפקיד, לרבות העובדים המנויים בסעיף (ד) לעיל, חלים הכללים והאיסורים המפורטים להלן:
1. להקפיד שמעשיו או התנהגותו לא יתפרשו כאילו נועדו לקדם אינטרס של מפלגה כלשהי או מועמד מסוים. על העובד להביא בחשבון כי עקב מעמדו

כעובד מדינה עלול הציבור לפרש התנהגויות או מעשים מסוימים שלו כאילו נועדו לסייע למפלגה זו או אחרת, או למועמד זה או אחר, ועקב רגישות זו עליו לנהוג משנה זהירות בעניין זה.

2. עובד המדינה לא יבקר בצורה מעליבה או פוגעת את הכנסת וועדותיה, ובכלל זה חוקים והחלטות שנתקבלו על ידיהם, את הממשלה ומשרדה ובכלל זה את מדיניותם, במסיבות עיתונאים, בראיון עיתונאי, בנאום במקום פומבי, בידור (רדיו וטלוויזיה), בעיתון או בספר.

3. איסור פעילות מפלגתית במוסדות ממשלתיים

(א) אסור לערוך במשרד ממשלתי, במוסד או במתקן ממשלתי, בשעות העבודה או לאחר שעות העבודה, אסיפה, הרצאה או פעילות דומה מטעם מפלגה, או על בסיס של השתייכות מפלגתית או בעלת אופי מפלגתי;

(ב) אסור לעובד לעסוק בשעות העבודה בפעילות מטעם מפלגה או למען מפלגה, כגון: שכנוע אדם להצטרף כחבר למפלגה, עריכת מפקד של חברי מפלגה, הפצת הזמנות לפעילות מפלגתית, תליית מודעות מטעם המפלגה במשרד וכדומה;

(ג) אסור לעובד לעסוק בפעילויות המפורטות לעיל בין כותלי המשרד, המוסד או המתקן הממשלתי, גם אחרי שעות העבודה;

(ד) אסור לעובד להשתמש ברכוש ובשירותים המשרדיים לפעילות מטעם מפלגה או למען מפלגה. הוראה זו אינה חלה על פעילות מינהלית כשהיא נעשית כסיוע לשר או לסגן השר;

(ה) עובד מדינה לא ייתן את הסכמתו, בעל-פה או בכתב, לפרסם את שמו מטעם מפלגה – אם צורך לו תואר תפקידו בשירות המדינה;

(ו) אסור לקיים אסיפת בחירות במשרדי הממשלה, במתקני הממשלה ובמוסדות השייכים לממשלה;

(ז) אסור להציג ולהפיץ בין כותלי מוסדות ממשלתיים כרוזים ופרסומים אחרים בעלי אופי מדיני או מפלגתי, לרבות הצבת קלפיות או כל צורה אחרת העלולה להתפרש כתעמולה מדינית או מפלגתית (למעט קלפיות שהוצבו על-ידי ועדת הבחירות המרכזית).

4. תעמולת בחירות בפרק זה מתייחסת גם לבחירות לרשויות המקומיות

(א) אסורה תעמולת בחירות מכל סוג שהוא בתוך מוסדות ממשלתיים, בין על-ידי העובדים ובין על-ידי אנשים או מוסדות אחרים;

(ב) המונח "תעמולת בחירות", אף שהוא מופיע בחוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט-1959, אינו מוגדר באופן ברור. את התכנים בו, יצר בית המשפט העליון בשורה של פסקי דין. בהקשר זה נקבעו כמה כללים שבאמצעותם אפשר להבחין בין התבטאויות ומעשים שאין בהם משום תעמולת בחירות, לבין כאלה שהם בגדר תעמולה כזאת.

5. להלן הכללים המרכזיים הקובעים מה נופל בגדר "תעמולת בחירות":

(א) הטפה ישירה למען מפלגה כלשהי או מועמד כלשהו מבין אלה המתמודדים בבחירות, או מתיחת ביקורת על מפלגה או רשימה או מועמד כאמור;

(ב) הצגת מצעיהן ותוכניותיהן של מפלגה או רשימה המתמודדת בבחירות, וכן דברי שבח לתכונות ולכושר של מועמדיהן – לצד ביקורת על אלו של יריביהן;

(ג) דברים שעניינם ומטרתם השפעה על הבחירות, או עשויים להתפרש ככאלה;

(ד) תעמולה היא מפלגתית אם תוכנה מתייחס במישרין לנושאים השנויים במחלוקת בין המפלגות;

6. בגדר תעמולת בחירות נכנסים גם פרסומים המתיימרים לסכם או לתאר את תוכן פעילותו של המפרסם, אם יש בהם, מבחינת העיתוי וקירבת הזמן לבחירות, וכן מבחינת תוכנם ונוסחם, משום תעמולת בחירות כאמור בסעיף (ה) 4 לעיל. האיסור על הוצאת פרסומים שיש בהם תעמולת בחירות כאמור משתרע על פרסום מכל סוג, לרבות דברי דפוס, מודעות בעיתונים, סרטי קולנוע ווידאו או פרסום באמצעות האינטרנט וכל אמצעי מדיה אחר. ניתן להיעזר לצורך זה גם בהנחיות משרד המשפטים לקראת הבחירות, המפורסמות באתר האינטרנט של המשרד.

7. עובד שהוא בעל סמכות מינהלית או תפקיד שרוך בו מגע עם קהל, לא ייקח חלק בתעמולת בחירות לכנסת או לרשות מקומית ברבים או שלא ברבים בכל אזורי הארץ. "סמכות מינהלית" לצורכי סעיף זה - כל סמכות, לפי דין ושלא לפי דין, שיש עמה כוח להחליט החלטות או להקצות משאבים, לרבות סמכותם של הממונים על בעלי סמכויות על-פי דין.

8. איסור שימוש בכספי ציבור וברכוש לתעמולת בחירות

(א) אסור להשתמש בקשר לתעמולת בחירות בכספים של הגופים הבאים:

1. משרד ממשלתי;
2. מפעל או מוסד של המדינה;
3. אדם או גוף המחזיק, שלא לפי חוזה, ברכוש של המדינה, או מנהל רכוש כזה, או מפקח עליו מטעם המדינה;
4. תאגיד שהממשלה משתתפת בהנהלתו או בהונו.

(ב) איסור להשתמש בקשר לתעמולת בחירות במקרקעין של הגופים המנויים (בנסמן 8 א) לעיל.

"מקרקעין" - כולל משרדים, מבנים, מתקנים ושטחים פתוחים.

(ג) אסור להשתמש בקשר לתעמולת בחירות בכל רכוש אחר של גופים המנויים (בנסמן 8 א) לעיל, ובין השאר בכלי רכב, בטלפון, בפקס, בשירותי דואר, ובכל שירות או ציוד אחר העומד לרשות העובד בעבודתו בשירות המדינה. איסור להתרים כספים אסור לעובד המדינה להתרים, לגבות או לקבל כספים למטרה כלשהי, זולת לאוצר המדינה ובתוקף תפקידו.

(ו) עובד שנתמנה לשמש פקיד בחירות

1. עובד משרד הפנים שנתמנה לשמש פקיד בחירות לרשות מקומית, ישמש בתפקיד זה על-פי הסדרים שיקבע המפקח הארצי על הבחירות במשרד הפנים.
2. היה ופקיד הבחירות חייב לעבוד מעל לשעות העבודה הנהוגות, יהיה זכאי לתשלום נוסף, כפי שיקבע המפקח על הבחירות בתיאום עם נציבות שירות המדינה.
3. עובד מדינה שאיננו עובד משרד הפנים, אשר התמנה להיות פקיד בחירות, או בכל תפקיד אחר הקשור בבחירות לרשות מקומית (למעט מזכיר ועדת קלפי כאמור בסעיף (ז) להלן), חייב להגיש בקשה לקבלת היתר לעבודה פרטית בהתאם להוראות התקשי"ר, ויהיה רשאי לקבל חופשה ממקום עבודתו הקבוע בנוסף לתשלום המיוחד שיקבע המפקח הארצי על הבחירות במשרד הפנים בתיאום עם נציבות שירות המדינה, לאחר שהעובד יקבל את ההיתר.

(ז) השתתפות בוועדת קלפי

עובד המדינה אשר התמנה להיות מזכיר ועדת קלפי בבחירות לרשות מקומית, יהיה זכאי, ביום הבחירות, לתשלום מאת מקום עבודתו הרגיל נוסף על תשלום מיוחד שיקבל מאת המפקח הארצי על הבחירות כפי שייקבע.

(ח) אין איסור על התמודדותם של עובדי המדינה בבחירות המוקדמות לרשויות המקומיות. ההתמודדות בבחירות המוקדמות כפופה לתנאים ולסייגים החלים לגבי הצגת מועמדות לבחירות לרשויות המקומיות עצמן.

(ט) פיקוח על ביצוע ההוראות
ההוראות הכלולות בהודעה זו מחייבות ערנות מיוחדת בביצוען. על האחראי במשרד לבוא בדברים ללא דיחוי עם נציבות שירות המדינה בדבר הליכים שיהיה עליו לנקוט נגד העובדים שיעברו על ההוראות דלעיל.

(י) עונשים
העובר על ההוראות המפורטות בהודעה זו צפוי להליכים פליליים או הליכי משמעת, בהתאם לחוק.

שמואל הולנדר
נציב שירות המדינה